

عنوان مقاله:

بررسی سنجشی مضمون و ساختار در دو رمان کوتاه «شازده احتجاب» گلشیری و «الشحاذ» نجیب محفوظ

محل انتشار:

کاوش نامه ادبیات تطبیقی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

صابره سیاوشی - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

هانیه برهمند - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در پی تحولات سیاسی و اجتماعی جهان و آشنایی با آثار ادبای غرب، ایران و مصر نیز همچون سایر کشورها به نشر مفاهیم و تفکرات ادبی خود دست زدند. در همین راستا شرایط مشابه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی دو ملت ایران و مصر باعث ایجاد تفاهم فکری میان این دو کشور بوده و حاصل آن نزدیکی ادبیات دو کشور است. از جمله این تشابهات، وجود دو رمان الشحاذ از نجیب محفوظ و شازده احتجاب نوشته هوشنگ گلشیری است که از ویژگی‌های مضمونی مشابهی چون؛ سرگردانی شخصیت، جستجوی هویت، افتادن در ورطه سقوط و ویژگی‌های ساختاری همسانی چون؛ جریان سیال ذهن، وجود شاخصه‌های سوررئالیسم، و توصیف‌های ظاهری و باطنی برخوردارند. هدف آن است که با سنجش این همانندی‌ها، دریافت تازه‌ای از ساختار و محتوای این دو اثر ارزشمند در حوزه ادبیات تطبیقی حاصل شود. روش کار به صورت توصیفی-تحلیلی و براساس مکتب آمریکایی ادبیات تطبیقی است. برخی نتایج به دست آمده به این قرار است: الف) وجود ساختارهای مشابه در این دو رمان نشان می‌دهد دو نویسنده تحت تاثیر فنون داستان‌پردازی ادبیات غربی هستند. ب) حضور پرنس شاخصه‌های سوررئالیسم در دو رمان باعث پذیرش آن‌ها در زمره رمان‌های این مکتب می‌شود. ج) برخورد با شرایط اجتماعی همچون خفقان سیاسی و اجتماعی و نبود آزادی بیان، دستاویزی برای دو نویسنده است تا به سبکی ویژه از نگارش سوررئالیسم و جریان سیال ذهن برای بیان مقاصد خویش دست یابند.

کلمات کلیدی:

رمان معاصر، نجیب محفوظ، هوشنگ گلشیری، الشحاذ، شازده احتجاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1240955>

